

FÍSICA A L'ABAST DE TOTHOM

Relativitat, Mecànica Quàntica i Cosmologia

Albert Bramon i Josep Antoni Grifols

Es tracta de discutir els conceptes i resultats (sovint molt sorprenents) de la Física Modera sota el lema: "Màxim de Física amb un mínim de formalisme".

Coneixement de mates i física propis de BUP i COU són convenient, però no imprescindibles (poden suprir-se parcialment amb la maduresa o bona voluntat de l'alumne).

PART 1: GENERALITATS

- 1.- FÍSICA: Clàssica, quàntica i relativista. Partícules elementals. *Física : una qüestió de fons.*
2.- FÍSICA CLÀSSICA: Grandeses i misèries.

PART 2: RELATIVITAT ESPECIAL

- 3.- LA LLUM: Propagació: $c=299\ 792\ 458$ m/s: Èter? No, gràcies!
4.- RELATIVITATS: Galileu vs Einstein.
5.- ESPAI-TEMPS: Cinemàtica: proves experimentals.
6.- ESPAI-TEMPS: "els bessons" i altres paradoxes. Filosofia.
7.- DINÀMICA RELATIVISTA: $E=mc^2$; "llum, més llum".

PART 3: MECÀNICA QUÀNTICA = MQ

- 8.- EL MICROCOOSMOS: "Natura facit saltus".
9.- MQ: Formulismes i conceptes fonamentals.
10.- MQ: Exits i proves experimentals.
11.- REALISMÈ clàssic (Einstein) vs INDETERMINISMÈ quàntic (Bohr/Heisenberg). ("Ser i no ser, aquesta és la resposta").
12.- NO-LOCALITAT quàntica: Einstein, Podolsky, Rosen i altres paradoxes.
13.- Teoria Quàntica de Camps = TQC. ("Rien ne va plus"). *Partícules / gravants.*

PART 4: GRAVITACIÓ

- 14.- Newton, el primer Gran Unificador: gravitació clàssica. La lluna en el cove de les pomes.
15.- Einstein, l'Ensinistrador de l'Espai i el Temps: El Principi d'Equivalència. Equivalència forta i feble.
16.- Geometrització de les forces gravitatoris: les equacions d'Einstein.
17.- Proves experimentals de la Relativitat General: curvatura dels raigs de llum, el periheli de mercuri (o, esmenant la plana al Gran Newton) i el retard de l'eco del radar.
18.- Col·lapse gravitatori: estrelles de neutrons i forats negres.

PART 5: COSMOLOGIA

- 19.- De la Cosmologia de Thales, Leucip i Demòcrit a la moderna Cosmologia passant per Giordano Bruno.
20.- El Principi Cosmològic: el principi copernicà dut a extrems delirants.
21.- Fets observacionals: la llei de Hubble, el fons de radiació de microones i la nucleosíntesi primordial.
22.- Universos isotòpics: mètriques de Roberston-Walker.
23.- Pols i radiació: universos de Friedmann-Roberston-Walker.
24.- Història tèrmica de l'Univers: el "Big Bang".
25.- El Futur: l'infern dei Dant o FAHRENHEIT -460.